

Sygn. akt III AUa 132/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 czerwca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górńska
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2013 r. w Szczecinie

sprawy M. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o wypłatę emerytury z datą wcześniejszą

na skutek apelacji ubezpieczonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 3 stycznia 2013 r. sygn. akt VI U 1167/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 132/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 października 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. ponownie ustalił i wznowił M. N. wypłatę emerytury począwszy od dnia 1 września 2012 roku.

Ubezpieczony złożył odwołanie od tej decyzji podnosząc, że skoro pismo o wznowienie wypłaty emerytury wraz ze świadectwem pracy przedłożył w dniu 27 sierpnia 2012 roku, dlatego decyzja powinna wskazywać datę sierpniową, a nie wrześniową złożenia przez niego wniosku o ponowne ustalenie wysokości i wznowienie wypłaty świadczenia.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i wskazał, że ubezpieczony złożył dwa wnioski, jeden w dniu 30 sierpnia 2012 roku w następstwie, którego wydano decyzję z dnia 28 września 2012 roku o odmowie prawa do emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. z 2009 r. Dz.U. nr 153, poz. 1227 ze zm.; dalej jako ustawa emerytalna), a drugi z dnia 4 września 2012 roku, w

następstwie którego wydano decyzję z dnia 4 października 2012 roku o ponownym ustaleniu i wznowieniu wypłaty emerytury od dnia 1 września 2012 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Wyrokiem z dnia 3 stycznia 2013 roku Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. N..

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczonemu (ur. się (...) r.) decyzją z dnia 20 lipca 2011 roku przyznano prawo do emerytury na podstawie art. 29 ustawy emerytalnej. Wypłata świadczenia była jednak zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia.

W dniu 4 września 2012 roku do Oddziału ZUS w G. wpłynęły dwa wnioski o obliczenie emerytury M. N.: według nowych zasad sporządzony na formularzu ZUS Rp- 1E sporządzony przez Dom Pomocy Społecznej w S. w dniu 30 sierpnia 2012 roku oraz odręczny wniosek sporządzony przez ubezpieczonego w dacie 27 sierpnia 2012 roku o „odwieszenie świadczenia emerytalnego w związku z zakończeniem pracy”.

Po rozpoznaniu przedmiotowych wniosków organ rentowy wydał dwie decyzje: z dnia 28 września 2012 roku odmawiającą ubezpieczonemu prawa do emerytury na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej oraz z dnia 4 października 2012 roku o ponownym ustaleniu i wznowieniu wypłaty emerytury od dnia 1 września 2012 roku.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego nie zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przepis art. 129 ust. 1 ustawy stanowi natomiast, że świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W toku postępowania ubezpieczony starał się wykazywać, że wniosek o „odwieszenie świadczenia emerytalnego” opatrzony datą 27 sierpnia 2012 roku wraz ze świadectwem pracy starał się tego dnia złożyć w ZUS-ie w M., jednakże na skutek błędnego pouczenia go przez pracownika organu rentowego ostatecznie tego nie uczynił. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie potwierdził jednak w ocenie sądu pierwszej instancji, że ubezpieczony złożył skutecznie w dniu 27 sierpnia 2012 roku wniosek o ponowne ustalenie prawa do emerytury. Na przedmiotowym wniosku, jak i na świadectwie pracy oraz druku Rp - 7 widnieje prezentata z datą 4 września 2012 roku. Ponadto wezwana zgodnie z wnioskiem ubezpieczonego świadek M. S. nie potwierdziła tej okoliczności. Zeznała, iż nie pamięta ubezpieczonego, nie pamięta żeby go tego dnia obsługiwała, a nadto wskazała, iż nie ma możliwości by odmówiono przyjęcia wniosku wobec braku stosownych dokumentów. Ubezpieczony sam przyznał, że 27 sierpnia 2012 roku obsługiwał go inny pracownik organu rentowego, jednakże nie potrafił wskazać jego imienia i nazwiska. W ocenie Sądu Okręgowego oznacza to, że wobec braku odmiennych dowodów, należało uznać, iż ubezpieczony wniosek o ponowne ustalenie prawa do emerytury złożył w dniu 4 września 2012 roku

Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek ubezpieczonego o przesłuchanie w charakterze świadka B. R. - kadrowej Domu Pomocy Społecznej w S. oraz o przesłuchanie innego pracownika organu rentowego, na okoliczność złożenia przez niego w dniu 27 sierpnia 2012 roku dokumentów w organie rentowym, albowiem zmierzały one do przedłużenia postępowania. Zeznania tych osób byłyby nieprzydatne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, albowiem byłyby jedynie relacją z tego, co im wnioskodawca mówił.

W ocenie Sądu Okręgowego M. N. w dniu 27 sierpnia 2012 roku nie miał żadnych przeszkód ku temu, aby wniosek złożyć. Jak przyznał ubezpieczony, o niezłożeniu wniosku zdecydował sam po rozmowie z pracownikiem ZUS. M. N. nie był zatem należycie zdeterminowany żeby swój wniosek złożyć i uznał, że może tego dokonać później. Gdyby bowiem chciał to uczynić, to nie było przeszkód, aby uzyskać prezentatę na wniosku w dniu 27 sierpnia 2012 roku. Skarżący o to nie zadbał, z wnioskiem wystąpił w dniu 4 września 2012 roku i dlatego emerytura została przyznana od tego miesiąca.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł M. N., który zarzucił sądowi pierwszej instancji niezbadanie sprawy w całości i brak obiektywizmu. Ubezpieczony przedstawił własną wersję wydarzeń z dnia 27 sierpnia 2012 roku i wskazał, że tego dnia udał się do siedziby ZUS w M. w celu przedłożenia świadectwa pracy. Jednak w sali obsługi interesanta został poinstruowany przez bliżej niezidentyfikowanego pracownika organu rentowego o konieczności sporządzenia wniosku o wznowienie wypłaty emerytury, a także o złożeniu druków RP-6 i Rp-7. M. N. miał zastosować się do sugestii pracownika ZUS i złożyć wypełnione dokumenty we wrześniu 2012 roku.

W ocenie skarżącego z powyższego wynika, że złożył skutecznie wniosek o wznowienie wypłaty emerytury w formie ustnej w dniu 27 sierpnia 2012 roku. Ponadto złożenie zbędnych jak się okazało druków wraz z pisemnym wnioskiem w dniu 4 września 2012 roku nastąpiło w wyniku wprowadzenia ubezpieczonego w błąd przez pracownika organu rentowego.

W dalszej kolejności M. N. podniósł, że nie wnioskował o przesłuchanie w charakterze świadka M. S., ale pracownika organu rentowego, który faktycznie obsługiwał go w dniu 27 sierpnia 2012 roku w siedzibie ZUS w M., jednak organ rentowy nie jest w stanie ustalić kim jest dana osoba.

Ubezpieczony zakwestionował postanowienie sądu o oddaleniu jego wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka B. R., która jest kadrową w Domu Pomocy Społecznej w S., a której w dniu 27 sierpnia 2012 roku skarżący przekazał druki jakie otrzymał z ZUS.

Na koniec skarżący podkreślił, że działał w dobrej wierze, a niezłożenie wniosku nastąpiło z uwagi na presję i naciski pracownika ZUS, który wniosek ubezpieczonego zwrócił celem bezzasadnego skompletowania dokumentów. M. N. uważa, że został wprowadzony w błąd. W związku z tym należna mu emerytura powinna być wypłacona od miesiąca sierpnia 2012 roku, tj. od dnia w którym przybył do siedziby organu rentowego celem złożenia wniosku.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja M. N. nie zasługiwała na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia, o co postulował ubezpieczony w wywiedzionej osobiście apelacji. Sąd drugiej instancji podzielił bowiem prawidłowe ustalenia faktyczne poczynione w sprawie przez Sąd Okręgowy, przyjmując je zarazem jako własne. Podzielił także rozważania prawne zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Przede wszystkim stwierdzić należało, że wbrew twierdzeniom zawartym w apelacji, wyrok został wydany po przeprowadzeniu prawidłowego postępowania dowodowego, które wykazało, że w organie rentowym złożono dwa wnioski w dniu 4 września 2012 roku, z czego jeden pochodzący od ubezpieczonego. Zebrany materiał dowodowy, w szczególności zeznania świadka w osobie pracownika ZUS M. S., jak też wyjaśnienia ubezpieczonego oraz dokumentacja organu rentowego wskazują na to, że organ rentowy wydał właściwą decyzję o wznowieniu wypłaty świadczenia emerytalnego z prawidłowo wskazaną datą.

Reguły dowodzenia w procesie cywilnym zobowiązują strony do wskazywania dowodów, z których wywodzą one skutki prawne (art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c.). Zasada ta znajduje zastosowanie również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, których przedmiotem są odwołania ubezpieczonych od decyzji organów rentowych. Pogląd ten podziela Sąd Najwyższy, czemu dał wyraz m.in. w wyroku z dnia 2 lutego 2012 r. (sygn. II UK 144/11, LEX nr 1135994).

Z powyższego wynika, że na M. N. ciążyła powinność udowodnienia, że w dniu 27 sierpnia 2012 roku skutecznie złożył w organie rentowym wniosek o wznowienie wypłaty świadczenia. Tylko ta bowiem okoliczność uzasadniałaby rozpoczęcie wypłaty emerytury już od miesiąca sierpnia 2012 roku. Ubezpieczony powyższego faktu nie był w stanie wykazać. Twierdzenia zawarte w odwołaniu i powielone w apelacji stanowią wyłącznie subiektywny opis wydarzeń przedstawionych przez ubezpieczonego. Brak jakichkolwiek innych dowodów pozwalających na ich pozytywną weryfikację. Zwłaszcza, że przesłuchany w sprawie świadek zaprzeczył, aby organ rentowy odmawiał przyjęcia wniosku wobec braku stosownych dokumentów.

Sąd Apelacyjny zauważa, że ubezpieczony wnioskował o przesłuchanie w charakterze świadka B. R.. Należy jednak podkreślić, że osoba ta nie była bezpośrednim świadkiem składania przez ubezpieczonego wniosku w organie rentowym. Całą wiedzę o zdarzeniu posiada wyłącznie z relacji M. N.. Treść zeznań B. R. sprowadzałyby się zatem do powielenia opisu wydarzeń zaprezentowanego już w toku procesu przez ubezpieczonego. Dlatego też, jak słusznie podniósł to sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu wyroku, odraczenie rozprawy w celu przesłuchania tej osoby było zbędne i prowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużania postępowania. Zebrany w sprawie materiał był wystarczający do wydania w sprawie rozstrzygnięcia. Dlatego Sąd Apelacyjny nie widział potrzeby słuchania tego świadka na etapie postępowania przed sądem drugiej instancji.

Zauważyć ponadto należy, że hipotetyczne nawet przyjęcie, iż M. N. został źle poinformowany przez pracownika organu rentowego o sposobie wnioskowania o należne mu świadczenie, nie wpływa na okoliczność, że ubezpieczony pisma w dniu 27 sierpnia 2012 roku faktycznie nie złożył. Postępowanie osoby trzeciej pozostaje obojętne dla wyniku niniejszego postępowania. M. N. miał możliwość skutecznego złożenia pisma w organie rentowym mógł je także przesłać pocztą, czego jednak zaniechał. Przyczyny takiego postępowania nie wpływają na jednoznaczne ustalenie, że stosowny wniosek wpłynął do ZUS dopiero we wrześniu 2012 roku.

Sąd Apelacyjny uważa również, że sąd pierwszej instancji powołał prawidłowe przepisy prawa, zgodnie z którymi postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że ustawa stanowi inaczej (art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej). Ponadto świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129 ust. 1 ustawy). Przepis art. 116 ust. 1 wprowadza generalną zasadę postępowania emerytalno-rentowego, tj. zasadę wnioskowości (fakultatywności). Działanie z urzędu w sprawach świadczeń ma charakter wyjątkowy i musi wynikać wprost z ustawy.

Ubezpieczony argumentował, że podczas wizyty w siedzibie organu rentowego w dniu 27 sierpnia 2012 roku doszło do złożenia przezeń wniosku w formie ustnej, co dodatkowo uzasadnia wypłatę świadczenia od tego właśnie miesiąca. Sąd Apelacyjny zauważa jednak, że rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. z 2011 r. nr 237, poz. 1412) stanowi w § 3 ust. 1, 2 i 4, iż postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że przepisy ustawy przewidują wszczęcie tego postępowania z urzędu. Wniosek, o którym mowa stanowi zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu w organie rentowym żądanie. Jeżeli we wniosku nie zamieszczono danych lub nie dołączono dokumentów, które są niezbędne do jego rozpatrzenia, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania. Ponadto rozporządzenie w § 5 ust. 1 dopuszcza, aby wniosek był zgłoszony w formie dokumentu elektronicznego za pomocą środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrynkę podawczą ZUS. Z powyższego wynika, że aby uznać zasadność twierdzeń ubezpieczonego o złożeniu przezeń wniosku w dniu 27 sierpnia 2012 roku, M. N. powinien był wykazać, że żądanie wznowienia wypłaty świadczenia złożył ustnie do protokołu w organie rentowym. Sytuacja taka nie miała jednak oczywiście miejsca.

Reasumując stwierdzić należy, że złożenie przez ubezpieczonego wniosku o wznowienie wypłaty świadczenia w dniu 4 września 2012 roku, uzasadniało wypłatę emerytury od tego właśnie miesiąca.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w oparciu o treść art. 385 k.p.c. oddalił apelację M. N. jako bezzasadną.

SSO del. Beata Górka SSA Anna Polak SSA Barbara Białecka